

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА УПРАВЛІНСЬКА ЕТИКА»

Лектор курсу	Насад Неоніла Вікторівна , кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту	Контактна інформація лектора (e-mail), посилання в GWE	e-mail: n.nasad@duikt.edu.ua код курсу в GWE: bbi4rln7
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	Освітній рівень	Магістр
Спеціальність	D3 Менеджмент	Семестр	1
Освітньо-професійна програма	«Менеджмент організацій та адміністрування»	Тип дисципліни	обов'язкова (ОК 02)
		Вид контролю	залік

Обсяг дисципліни

Кредитів ECTS	Годин	Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
4	120	18	10	18	–	74

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	Дисципліна вивчається у I семестрі
Освітні компоненти для яких є базовою	Зміст дисципліни підтримує подальше опанування Менеджменту сталого розвитку, Організації проведення наукових досліджень в менеджменті, проходження Переддипломної практики, написання Кваліфікаційної роботи
Мета курсу	Формування у здобувачів магістерського рівня системного розуміння психологічних закономірностей управлінської діяльності та етичних засад професійної поведінки менеджера; розвиток здатності ефективно комунікувати, мотивувати й вести людей, використовувати психологічні технології роботи з персоналом, приймати управлінські рішення з урахуванням етичних міркувань і соціальної відповідальності.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОПП

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції (СК)
ЗК2 Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми. СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

ПРН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінюван ня за тему	Форми і методи навчання / питання до самостійної роботи
РОЗДІЛ 1. ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Тема 1. Психологія управління як наука і професійна компетентність менеджера Знати: предмет, об'єкт, категорії та методи психології управління; роль психологічних чинників у діяльності менеджера. Вміти: аналізувати психологічні компоненти управлінських ситуацій. Формування: ЗК2, СК8; ПРН7.	Лекція 1 Семінарське заняття 1 Практичне заняття 1	10	Лекція-візуалізація, проблемне обговорення. Семінар: роль психологічних чинників в управлінні. Практична робота: аналіз психологічної структури управлінської ситуації. Самостійно: предмет, об'єкт, методи психології управління; межі психологічного впливу менеджера.
Тема 2. Особистість керівника: індивідуально-психологічні властивості, емоційний інтелект і самоменеджмент Знати: психологічні властивості особистості керівника, емоційний інтелект і механізми саморегуляції. Вміти: оцінювати власні управлінські якості та добирати адекватні моделі поведінки. Формування: ЗК6, СК6, СК8; ПРН10.	Лекція 2 Практичне заняття 2	10	Кейс-аналіз, самодіагностика, рефлексивні вправи. Практична робота: психологічний профіль керівника. Самостійно: темперамент, характер, здібності, цінності, емоційний інтелект, професійна рефлексія.
Тема 3. Психологія лідерства, влади та управлінського впливу Знати: концепції лідерства, джерела влади, механізми впливу. Вміти: обирати стиль керівництва, демонструвати лідерські якості та етично впливати на поведінку людей. Формування: ЗК5, СК6; ПРН10.	Лекція 3 Семінарське заняття 2 Практичне заняття 3	10	Дискусія, рольова гра «Керівник–команда», аналіз стилів лідерства. Самостійно: джерела влади, авторитет, переконання, вплив, маніпуляція та її етичні межі.
Тема 4. Психологія управлінських комунікацій Знати: психологію ділового спілкування, комунікативні бар'єри, техніки слухання і зворотного зв'язку. Вміти: організовувати ефективні професійні комунікації. Формування: ЗК2, СК5; ПРН7, ПРН9.	Лекція 4 Практичне заняття 4	10	Тренінгові вправи з активного слухання, аргументації та зворотного зв'язку. Кейс «Складна розмова з працівником». Самостійно: комунікативні бар'єри, невербальна комунікація, асертивність, міжкультурна професійна комунікація.
Тема 5. Мотивація персоналу, командна взаємодія та психологічний клімат Знати: психологічні механізми мотивації, групової динаміки та формування психологічного клімату. Вміти: мотивувати працівників	Лекція 5 Семінарське заняття 3 Практичне заняття 5	15	Кейс-метод, командна робота, побудова мотиваційного профілю. Самостійно: внутрішня і зовнішня мотивація, залученість, психологічний контракт, групова динаміка, психологічна безпека. Модульний контроль

і підтримувати ефективну командну взаємодію. Формування: ЗК2, ЗК6, СК6, СК8; ПРН10.			
РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ, КОНФЛІКТИ ТА ЕТИКА			
Тема 6. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень Знати: психологічні чинники та когнітивні упередження в прийнятті рішень. Вміти: обґрунтовувати рішення в непередбачуваних умовах і оцінювати їх наслідки. Формування: ЗК5, ЗК6, СК8; ПРН6.	Лекція 6 Практичне заняття 6	10	Проблемне навчання, ситуаційний аналіз. Практична робота: рішення в умовах невизначеності; виявлення когнітивних упереджень. Самостійно: евристики, ефект якоря, підтверджувальне упередження, групове мислення, відповідальність за рішення.
Тема 7. Психологія конфліктів, переговорів і стресостійкості менеджера Знати: природу конфліктів, переговорні стратегії, механізми стресу та вигорання. Вміти: врегульовувати конфлікти, вести переговори, застосовувати саморегуляцію. Формування: ЗК2, ЗК5, СК5, СК8; ПРН7, ПРН10.	Лекція 7 Семінарське заняття 4 Практичне заняття 7	10	Рольова гра «Переговори», медіаційний кейс, діагностика стилів поведінки у конфлікті. Самостійно: причини конфліктів, стратегії врегулювання, професійний стрес, саморегуляція та профілактика вигорання.
Тема 8. Управлінська етика та етичне лідерство Знати: принципи управлінської етики, етичного лідерства, соціальної відповідальності та конфлікту інтересів. Вміти: аналізувати етичні дилеми і приймати відповідальні управлінські рішення. Формування: ЗК5, СК6; ПРН6, ПРН10.	Лекція 8 Практичне заняття 8	10	Аналіз етичних дилем, метод «дерево етичного рішення». Практична робота: конфлікт інтересів, справедливість, прозорість, відповідальність керівника. Самостійно: етичні принципи менеджера, етика влади, корпоративна соціальна відповідальність, кодекс етики.
Тема 9. Етична організаційна культура та управління в цифровому середовищі Знати: засади етичної організаційної культури та етичні ризики цифрового управління. Вміти: розробляти етичні правила організації, оцінювати ризики цифрового контролю та використання ШІ. Формування: ЗК2, ЗК5, ЗК6, СК5, СК8; ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН10.	Лекція 9 Семінарське заняття 5 Практичне заняття 9	15	Командний проєкт «Кодекс етики сучасної організації». Дебати щодо цифрового моніторингу та ШІ в HR. Самостійно: приватність, персональні дані, алгоритмічні упередження, недискримінація, психологічна безпека, відповідальне використання ШІ. Модульний контроль

САМОСТІЙНА РОБОТА

Тема	Орієнтовні питання / завдання	Години
Тема 1. Психологія управління як наука і професійна компетентність менеджера	Сутність психології управління; методи дослідження; психологічна структура управлінської діяльності; роль психологічної компетентності менеджера.	8
Тема 2. Особистість керівника: індивідуально-психологічні властивості, емоційний інтелект і самоменеджмент	Психологічний портрет керівника; емоційний інтелект; професійна рефлексія; індивідуальна програма розвитку управлінських якостей.	8
Тема 3. Психологія лідерства, влади та управлінського впливу	Керівництво і лідерство; джерела влади; довіра; маніпуляція та етичні межі впливу.	8
Тема 4. Психологія управлінських комунікацій	Вербальна і невербальна комунікація; активне слухання; асертивність; міжкультурна і професійна комунікація.	8
Тема 5. Мотивація персоналу, командна взаємодія та психологічний клімат	Мотиваційний профіль працівника; залученість; командні ролі; групова динаміка; психологічна безпека.	8

Тема 6. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень	Когнітивні упередження; інтуїція і раціональність; групове прийняття рішень; відповідальність за рішення.	8
Тема 7. Психологія конфліктів, переговорів і стресостійкості менеджера	Стратегії поведінки у конфлікті; переговори; медіація; стрес-менеджмент; профілактика професійного вигорання.	8
Тема 8. Управлінська етика та етичне лідерство	Етичні дилеми менеджера; конфлікт інтересів; справедливість, прозорість, відповідальність; етичне лідерство.	8
Тема 9. Етична організаційна культура та управління в цифровому середовищі	Етичний клімат; кодекс етики; недискримінація; приватність і персональні дані; ІІІ та алгоритмічні упередження.	10

Орієнтовний перелік курсів для отримання додаткових балів або зарахування замість практичних робіт / самостійної роботи

Тема 1. Психологія управління як наука і професійна компетентність менеджера	Освітній курс	до 5	Управління організацією https://prometheus.org.ua/prometheus-free/management-of-the-organization/
Тема 3. Психологія лідерства, влади та управлінського впливу	Освітній курс	до 5	Лідерство в команді https://prometheus.org.ua/prometheus-free/team-leadership-team-culture/
Тема 4. Психологія управлінських комунікацій	Освітній курс	до 5	Життєстійкість в умовах криз https://prometheus.org.ua/prometheus-free/resilience-crisis/ Підприємництво: Хто ваш клієнт? https://prometheus.org.ua/prometheus-free/підприємництво-хто-ваш-клієнт
Тема 6. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень	Освітній курс	до 5	Як бізнесу перейти до сталого розвитку https://prometheus.org.ua/prometheus-free/what-to-do-next Соціальне підприємництво https://prometheus.org.ua/prometheus-free/social-entrepreneurship
Тема 7. Психологія конфліктів, переговорів і стресостійкості менеджера	Освітній курс	до 5	Майстерність турботи: сучасні практики для HR, кар'єрних консультантів і працівників служби зайнятості https://prometheus.org.ua/prometheus-free/pro-care
Тема 9. Етична організаційна культура та управління в цифровому середовищі	Освітній курс	до 5	Цифровізація бізнесу https://prometheus.org.ua/prometheus-free/business-digitalization/

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Програмне забезпечення з відкритою ліцензією для виконання практичних робіт: Canva – аналітика та візуалізація даних; Google Charts - онлайн сервіси для створення інфографіки, Microsoft 365 – документообіг; Google workspace for education – система дистанційного навчання; Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Бакаленко А.О. Психологія управління: навчальний посібник. – Харків: ХНУРЕ, 2020, 120 с.
- Бондаренко В.В. Психологія управління: Підручник. – Харків: Вид-во ХНАДУ, 2020. – 424 с. 3. Калениченко Р.А., Коханець А.С. Конфліктологія і психологія управління: Навч. посібник. – К.: Компрінт, 2021. – 167 с.
- Насад Н.В., Близнюк І.М. Стратегічне управління в умовах змін. «Економіка. Менеджмент. Бізнес» № 2 (45), 2024 с.68-72
- Насад Н.В., Мкрчян Н.А., Стратегія управління лідерським потенціалом на підприємстві в умовах цифровізації «Економіка. Менеджмент. Бізнес» № 3, 2024 с.
- Насад Н.В., Сало А.Я. Методологічні підходи до управління ризиками «Економіка. Менеджмент. Бізнес» № 1(44), 2024 с.78-81

6. Насад Н.В., Юрченко А. В. Стратегія управління персоналом підприємства в умовах воєнного стану. *«Економіка. Менеджмент. Бізнес»* № 1-2 (41), 2023 с.56 (0,3 д.а)
7. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Психологія управління: Навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях / З.Р. Кісіль, Д.В. Швець. – Одеса: Видавництво ОДУВС, 2023. – 208 с.
8. Постоян Т.Г. Психологія управління: навчальний посібник. – Одеса: Університет Ушинського, 2020. 195 с.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Здобувач має право замінити практичне завдання / самостійну роботу проходженням онлайн-курсу з відповідної теми. Здобувач може обрати один курс зі списку рекомендованих або узгодити інший з викладачем.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Практичні роботи:	До 5 балів за заняття:
	• вчасність виконання	0 – 1 балів
	• логічна структура та оформлення	0 – 1 балів
	• зміст, відповідність темі, правильність виконання	0 – 3 балів
	Робота на семінарських заняттях:	До 5 балів за заняття:
	• участь в обговоренні	0 – 3 балів
	• підготовка презентації	0 – 2 балів
	Самостійна робота (індивідуальне завдання):	До 10 балів:
	• вчасність виконання	0 – 1 балів
	• відповідність темі	0 – 1 балів
	• логічна структура та оформлення	0 – 1 балів
	• робота з актуальними джерелами	0 – 1 балів
	• творчий підхід та креативність	0 – 2 балів
	• зміст роботи	0 – 3 балів
	Модульний контроль:	До 5 балів:
	• здобувач має обмежене знання матеріалу, часто не може відповісти на питання або навести приклади	1 бал
	• здобувач має базові знання матеріалу, але не може продемонструвати поглиблене розуміння теми	2 бали

	здобувач знає матеріал, відповідає на більшість запитань, але іноді потребує додаткових роз'яснень	3 бали
	здобувач має хороше розуміння теми, дає логічні та обґрунтовані відповіді на більшість питань	4 бали
	здобувач демонструє глибоке розуміння матеріалу, аналізує ситуації з різних точок зору, наводить релевантні приклади та аргументи	5 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт за тематикою дисципліни	до 10 балів
	Проходження онлайн-курсу за тематикою дисципліни на відкритих освітніх платформах (Coursera, EdX, Prometheus, Udemy тощо) з подальшим підтвердженням сертифікатом	до 5 балів
Підсумкова оцінка формується як сума балів		
Бали	Рівень компетентності	Оцінка /запис в екзаменаційній відомості
90-100	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Зараховано (A)
82-89	Достатній Забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Зараховано (B)
75-81	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Зараховано (C)
67-74	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Зараховано (D)
60-66	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Зараховано (E)
35-59	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незараховано з можливістю повторного складання (FX)
1-34	Незадовільний Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням (F)

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт Здобувача він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у Силабусі.